

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
СЕДМИЧНИК ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ДУХОВНА СЕИТБА

Есен дойде. Благодатна и слънчева. Изпъстрена със златожълтите прелести на есенните картини. По ширните плодни поля на родната земя, трудолюбиви земеделци порят недрата на майката земя и хвърлят в нея семето на бъдещата жетва.

Колко е прекрасна картината на есенната сеидба! Колко радост се излъчва по лицето на трудолюбивия земеделец, който с щедра десница и с топла надежда хвърля житните зърна. Той хвърля в земята чистите житни зрънца, защото знае, че те ще поникнат, ще изкласят и ще дадат обилен плод. Всички тия грижи, тия усилия и труд се полагат за нашето телесно изхранване.

Като сеяча и св. Църква през есента чрез своите свещенослужители подготвя душите и сърцата на вярващите за посев на словото Божие в тях. По градове и села се разгръща духовна сеидба. При всички църкви и православни братства се открива просветната година. Вдъхновени благовестители, духовни и мирски, започват посева на евангелските семена и подготвят богата духовна жетва от възвишени добродетели, които ще направят слушателите смели носители на евангелската истина, самоотвержени бранители на правдата и пламенни борци за мир и братски отношения между хората.

Огнените искри на благата вест не гаснат, а затоплят живота, осветяват го с оная чиста и сияйна светлина, която е тъй желана за всички. Св. Църква започва градежа на новия човек, на духовния човек, образът на който ни е даден от Спасителя Христа.

Според Христа и хората и животът трябва да станат по-съвършени. Трябва да се развие у хората напълно всичката красота на ония съвършенства, които са заложени в душите и сърцата им. Трябва като плодородна почва, засята с добро семе, да дадат най-богата жетва: добро, правда, радост, мир и любов.

За тая жетва са дадени всички условия в душата на човека. Искра се само напрежение. Искра се от човека по-силно да напрегне и ум, и сърце, и воля — да напрегне всички сили на своя дух. Тогава ще се получи това, за което говори св. апостол Павел: „Да се обновят с духа на своя ум и да се облечат в новия човек, създаден по Бога в правда и светост на истината“ (Ефес. 4:23—24).

И ние виждаме как — пламнали от духовна жажда да пият от дълбоките извори на евангелска просвета и от желание да овладеят всестранно и напълно истините на Христовото Божествено

учение, с открити души и сърца, скромни и благочестиви — православните християни посещават проповедите, беседите и сказките и задоволяват своята духовна нужда.

Познаването истините на вярата дава възможност на всеки православен българин да бъде твърдия на Господа, която никога не може да разбие, нито да превземе. Опитът на вековете свидетелствува това. Не беше ли вярата у българина, която, в продължение на петстотин години кърваво робство, устоя напъните на Полумесеца и го запази като народ? Не беше ли вярата в Бога у православния българин, която му сочеше бъдещето на свобода и независимост? Не беше ли вярата, която хранеше търпението у българина и даваше сили да понася всички страдания? Не беше ли вярата в Христа, която даде възможност на българина да запази своето национално съзнание? Не беше ли вярата в Бога, която накара будните български синове да се организират и да поведат смела борба срещу вековните поробители? Не беше ли вярата в Христа, която подготви из недрата на народа смелите възрожденци-будители, които тръгнаха като същински апостоли по цяла българска земя, за да пробуждат от духовния робски сън и да просвещават православния българин? Да, вярата, която българинът черпеше от Христовото евангелие. Защото Евангелието е вечен вдъхновител на човека. Вдъхновител, който не отслабва, който знае само едно: напред и все напред! Нагоре и все нагоре! Защото Евангелието е будило и буди в човека истинска жажда за нов, по-добър, по-съвършен живот, в духовно, в умствено и в нравствено отношение. Евангелското учение говори за голямата ценност на човека, на света и на живота, които могат да бъдат окаляни, но калта не е вътре в тях, не е от тях, а е нанесена отвън: тя може и трябва да се очисти. Затова Исус Христос изпрати учениците Си да работят за спасението, оздравяването и доброто устройство на света и на живота.

Да бъде благословена новата просветна година! Дано усилията на трудещите се църковни просветни деятели не отидат напразно! Да бъдат увенчани с големи успехи и да дадат стократен плод в нравствено-съвършени личности! А вярата в Христа у всички да крепне и се засилва! Да бъде пътеводна звезда, слънце в живота за повече светлина и топлина в душите и сърцата на вярващите!

Беню Цонев като езиковед и преподавател

По случай тридесет години от смъртта му (12 януари 1863 — 4 октомври 1926)

Жизненият път на покойния професор и академик Беню Цонев е твърде интересен и много поучителен за всички. Син на неграмотни и бедни родители, благодарение на своята дарба, трудолюбие, честност и постоянство той е достигнал до най-високо и най-отговорно място в нашия живот още през второто десетилетие след Освобождението. От статията „Две мои учителки“ (Юбилейна книга в чест на Ст. С. Бобчев, 1921) ние научаваме за неговия интерес към знанието и за голямата му любов към книгата още от най-ранни младини. „Брат ми беше инак прост обушарин, ала не жалеше пари да ми купува книги, тъй че в три-четири години, докато свърша IV клас, аз си имах вече скромна библиотека с доста книжки, научни и забавни“, пише той. Между тези книги били преведените от Бобчев „Ключът на науката и всекидневни явления в природата“, от д-р Брюер, и „Животът на Франклин“, от Минье. Първата книга му направила силно впечатление със знанията, които му дала по въпросите на природата, а втората го пленила, „защото даваше хубав пример, как едно сиромашко дете може с труд и постоянство да се издигне до най-високо стъпало в живота. И все ми се струва, че без тази книжка не бих се научил на труд, пестеливост и умереност, качества тъй нужни в живота“.

Ученолюбив и трудолюбив, той не стои без работа. Веднага след свършването на четвърти клас Цонев станал писар в Околийското управление на родния си град Ловеч. Вазовите сборки „Тъгите на България“ (1877) и „Избавление“ (1889) му направили неотразимо впечатление и той сам почнал да пише стихове. След време нашият езиковед пише в статията си „Какво дължа Вазову“ (сп. „Слънце“, год. II, кн. 4, стр. 294—296): „Аз не станах поет, но поезията игра твърде важна роля в битието ми: тя ми отвори път към просвета и се пак към добра сполука в живота. Увлечението ми в поезията разви у мене стремеж към художествено изказване, към правилен слог“.

По примера на Франклин той решил да стане повече от това, което е бил. Затова написал сантиментално заявление, както сам се изразява, и го изпратил в Министерството на народното просвещение. С това заявление той молил да му бъде отпусната стипендия, за да продължи образованието си. Към него Цонев приложил и две театрални със собствени стихотворения. Тогавашият министър на просветата, известният наш историк Марин Дринов, обърнал внимание на молбата му. Той изпратил телеграма до околийския управител, за да иска сведения за лицето Беню Цонев. В тези сведения трябвало да се каже дали Цонев сам е написал заявлението си. Много бързо М. Дринов отпуснал стипендия на любознателния младеж и той заминал да следва в класическата гимназия в Загреб.

Класическите гимназии са били по онова време на високо научно ниво. В Загребската мъжка класическа гимназия преподавали рутинирани учители, между които професори и академици.

Те указали твърде голямо влияние върху развитието на любознателния българин. И след време Цонев си спомня с особено топли чувства за тях, на първо място за проф. Т. Маретич, който бил преподавател по старогръцки език и член на тамошната академия на науките.

За високото качество на образованието, което получил в тази гимназия Цонев, говори между другото и голямото внимание, което му било указано, когато се завърнал в България: той бил назначен последователно за учител в Петропавловската духовна семинария (1884—1885) и в Ломската реална гимназия (1885—1886).

Беню Цонев знаел вече добре латински, старогръцки, сърбохърватски, руски, немски и френски език. Той имал солидна предварителна подготовка, за да може да следва с успех славянска филология. Още по-лесно Министерството на народното просвещение му отпуснало стипендия да продължи образованието си на Запад. Във Виена (1886—1888) и в Лайпциг (1888—1890) той слушал лекции при известни слависти, езиковеди и философи: В. Ягич, А. Лескин, К. Бругман, Г. Кертинг, В. Вунд и др. Тук той получил научна закалка и любов към истината, за която е воювал през целия си живот.

Цонев се завърнал в България, след като защитил докторската дисертация „За източнобългарския вокализъм“. Докторът по езиковедските науки бил назначен отначало за учител в Софийската мъжка гимназия (1891), а почти едновременно с това и за лектор по немски език във Висшето училище. На следната година той е преподавател в същото висше училище по история на български език, а от 1893 до края на живота си е редовен професор по тази дисциплина. Една година преди това Цонев е бил избран за член на Книжовното дружество. Този бръз успех в кариерата на нашия езиковед се дължи на високата оценка, която е получила неговата дисертация в чужбина и у нас, след като била отпечатана. Той се явявал като един от малцината подготвени люде за научна работа в областта на езиковите въпроси.

Като учен Цонев работи преди всичко в областта на славянската филология или още по-точно в областта на българската диалектология и история на български език. Той е създател на тази българска наука и пръв пионер, който ѝ постави здрави и солидни основи. През дългата си преподавателска и научна кариера той е разработвал въпросите на историята на български език, печатал е отделни студии и изследвания, за които са давали отзиви и рецензии видни чужди учени. През 1916 той планирал да издаде цялостна История на българския език в осем тома. Едвам след три години излязъл от печат първият том (529 + 10 страници). Военната обстановка и създаденото след войната положение попречили на Цонев да довърши това голямо дело. След неговата смърт бяха отпечатани още два тома в око-

ло 1050 страници, под редакцията на акад. Ст. Младенов.

Като изследовател на миналото на нашия език Цонев е трябвало да издири и да издаде старите паметници, въз основа на които се гради историята на езика. Затова той е отделил голямо внимание на ръкописите и старопечатните славянски книги. Той е издал, обяснил и коментирал Врачанското евангелие, Кюстендилското евангелие, Поп Добрейшовото евангелие, стари дамаскини и др. На неговото перо се дължат прекрасните описания на ръкописите и старопечатните книги в Държавната библиотека в София (два тома над 1000 страници), в Пловдивската народна библиотека, в Академията на науките, в Рилския манастир и др. По тези книги и днес всички интересуващи се могат да научат за намиращите се ръкописи и старопечатни книги в нашите най-големи книгохранилища.

Във връзка с историята на български език стоят и много работи на акад. Цонев по диалектоложки въпроси. Той пръв у нас е написал ръководство за описване на диалектите и за събиране на материали относно говорните особености на отделни области у нас. По това ръководство и под прякото ръководство на Цонев много студенти, учители и културни работници са направили описания на различни диалекти. Цонев е писал предговор към таква изследвания, сам е изследвал някои говори и на практика е показвал как трябва да се прилагат неговите правила и съвети.

Езикът се състои от думи. Думите са оня строителен материал, от който се съставят изречения и става възможно общуването между хората. Затова Цонев дели много време за изследване речника на нашия език. Той пише студии, в които разглежда думите в нашия език, посочва влиянието на руския, румънския, унгарския и турския език върху нашия и обратно. Това са известните негови студии за езиковите взаимоотношения между тези народи. Те не са загубили своето значение и днес.

Още през 1916 година той пише заедно с акад. Ал. Теодоров-Балан „Предложение и план за речник на българския език, който да изработи и издаде Българската академия на науките“. Образуваният колектив от четирмата академици Ст. Младенов, Б. Цонев, Ал. Балан и Ст. Аргиров си разпределил работата. Нашият учен езиковед е трябвало да изработи оная част, която започва с буквата **Р** до края. В първата сvezка е трябвало да прегледа материала на буквата **В**. Неговата неочаквана смърт е попречила да извърши определената му работа. Този речник още не е отпечатан целият: академик Ст. Младенов издаде сам първия том, който обхваща материала до буквата **К**. Очаква се, че Българската академия на науките ще издаде втория том, който е готов за печат.

След Освобождението пред новата българска наука стоят редица важни въпроси за разрешението. Езиковедите трябвало да се занимават и с правописа. Цонев още отначало взима правилно отношение по този важен за нашата културна общественост и наука въпрос. Той е убеден, че правилното писане е неразривно свързано с правилното и хубавото произношение. Той е привърженик на фонетичния правопис и се бори против

употребата на еровете, когато нямат звукова стойност. Не един път той сам се е наричал Безеров. Ако се проследи дългия списък на статии и студии, които е написал Цонев през своя живот, ще се види, че той е писал повече от 20 пъти по въпросите на правописа. Дори по едно време е издал отделна книга по този въпрос. Нека подчертаем, че в сегашния наш официален правопис има доста принципи, които са защитавани от Цонев.

Закърмен с поезията и станал известен учен, за който биха ни завидели много западни народи, както пише известният славист Ник. ван Вийк, Цонев е отделил от своето време, за да се занимава и с обществени и културни въпроси. Той следил развитието на българската литература и давал много писмени рецензии на новоизлезли литературни произведения. Сам той е писал стихове, които макар и не хубави, както си признава, често печатал. Превел е класически произведения от руски, хърватски, немски и френски.

Науката за Цонев не може да остане далече от народа, затворена между четирите стени на университетската аудитория или заседателната зала на Академията на науките. Той смятал, че популяризирането на научните знания е от голяма полза и затова е писал къси (често от две или три страници) съобщения за едно или друго постижение, като не оставял на страна археологическите разкопки в близки и далечни страни.

Като човек Цонев е бил твърде скромен. Макар и да е бил член на няколко академии и да имал доста почетни научни звания и отличия, той „никога не разтърби за това, никога не се възгордя“, както се е изказал акад. Ст. Младенов в надгробното си слово за него.

По своята доброта и снисходителност, по своята отстъпчивост и примирителност той е бил наистина рядък човек. Той е бил готов винаги да се сдобри, да се примири с тези, които по един или друг повод са влизали в пререкания с него. Негова радост е била да сдобри и да примири свои колеги, които са се намирили в много или малко обтегнати отношения. Като преподавател в университета той е чел много и разнообразни курсове (всичко 26 различни курсове). Те обхващат всички въпроси на българското езиковедие, някои от които са твърде интересни и отдавна не се четат, например обща палеография, славянска палеография, семасиология и т. н.

С голяма любов той залягал да допринесе за солидната подготовка на новите гимназиални учители, каквито трябвало да готви отначало Висшето училище. След това той е отделил много време за ония студенти, в които виждал заложби за научна работа. Семинарните упражнения на Б. Цонев са били в истинския смисъл на думата лабораторни изследвания, при които професор и студенти дружно са търсили истината.

Аз съм далеч от всяка мисъл, че мога да изчерпам всичките достоинства и качества на човека Беньо Цонев и на неговите съчинения (те са над 280), но смятам, че тези мои редове могат да бъдат смятани като малък венец от свежи цветя върху изсъхналия гроб на този заслужил наш учен.

Всичко пее...

ПРИВЕТСТВЕНО СЛОВО, ПРОИЗНЕСЕНО ОТ НАЧАЛНИКА НА КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИЯ ОТДЕЛ ПРИ СВ. СИНОД АРХИМАНДРИТ СЕРАФИМ ПО СЛУЧАЙ ПРЕГЛЕДА НА БРАТСТВЕНИ ХОРОВЕ НА 15 ЮЛИ 1956 В СТОЛИЧНИЯ ХРАМ „СВ. СОФИЯ“

„Радостно пейте на Бога, нашата твърдиня; възклидавайте към Бога Иаковов!“ (Пс. 80:2).

Всичко пее в тоя свят! Пее и потокът, и вятърът, и гората! Пее и птичките, и мушиците, и цветята. Пее и небесата, и облаците, и звездите! Всичко слави Бога! Само че всяка твар по свой начин възпява Твореца. Птичките пеят с кръшните си гласове. Потокът пее с веселия си ромон. Небесата пеят с необятните си ширини. Цветята пеят със сладките си благоухания. Звездите пеят с трепкащите свои светлини. Целият свят е пълен с гласове, защото всяко нещо издава глас — даже и тишината! Тия безбройни и чудни гласове в природата, взети всички вкупом, съставят такава непостижима симфония, пред която занемаява от възхищение всеки, който умее да слуша.

А човекът? Пее ли той? Слави ли и той своя Създател с песен, с живот и с дела? Той е венец на творението и затова има предназначение най-вече да възхвалява Бога. Но за съжаление човекът най-малко пее на Бога. Наистина целият свят е преизпълнен от човешки песни. Ала колко от тях са за Бога?! Човекът пее често, но не всякога тъй както е угодно на Господа, а повечето пъти противно на Неговата воля. Той и твори много, но не всякога тъй, както е угодно на Твореца. Оттам и дисхармонията в света.

Нашите братства имат предназначението да намаляват тази дисхармония, като учат своите вярващи членове на песни и славословия, на живот и поведение, на дела и чувства, на обноси и отношения, които могат да прославят Бога според завета на Спасителя: „Тъй да светне пред човеците светлината ви, та да видят добрите ви дела и да прославят небесния ваш Отец“ (Мат. 5:16).

Както цветята пеят Богу с благоуханията си, тъй и ние трябва да прославяме Божието велико име с аромата на нашите дела. Както звездите величаят Бога със сиянието си, тъй и ние трябва да хвалим Бога със светлината на поведението си. Както птичките радостно чуруликат към Господа с гласовете си, тъй и ние трябва радостно да пеем на Бога, нашата твърдиня, и да възклидаваме към Бога Иаковов (Пс. 80:2).

Нашият народ казва: „Който пее зло не мисли“. Ако това е вярно за обичащите песента въобще, колко по-вярно е то, когато се отнесе към люби-

телите на духовната музика! Тя е донесена от небесата. Вдъхновените църковни композитори са я подслушали в часове на молитвено углъбяване от ангелските хорове и са я въплотили в земни звуци. Всички изкуства облагородяват човешкия дух. Но никое от тях като че ли не действа тъй мощно върху религиозното чувство, което е най-благодарното човешко преживяване, както църковната музика.

Съзнавайки добре всичко това, св. Синод на Българската православна църква, во главе с Негово Светейшество патриарх Кирил, устройва чрез Съюза на православните християнски братства от време на време музикални прегледи на братствените хорове, за да се видят постиженията на ревнителите за хубаво църковно хорова пение и да се поощри в по-широки размери това благородно църковно братствено дело!

* * *

Възлюблени братя и сестри, пред вас са пет братствени хора, които ще покажат подир малко своето изкуство: два от столицата и три от провинцията. Измежду столичните дамски братствени хорове са определени да вземат участие в прегледа хорът при храма „Покров Богородичен“ („Всех скорбящих радость“) и хорът при този храм „Св. София“. От провинцията ще пеят хорът при църквата „Св. Николай Мирликийски“, от Русе, хорът при църквата „Св. Николай“, от Стара Загора, и хорът при църквата „Св. Николай“, от Враца.

От името на Негово Светейшество Българския патриарх Кирил и на св. Синод на Българската православна църква аз поздравявам скъпите в Господа отци-диригенти и сестри-хористки с „добре дошли“, пожелавам им радостно да пеят на Бога, нашата твърдиня, и да възклидават към Бога Иаковов, и не само днес възторжено да се стараят да прославят със своето стройно пеене великото Божие име, а през целия си живот да Му пеят вдъхновено и с устата си, и със сърцата си, и с делата си, според думите на Псалмопевец: „Ще пея Господу през всичкия си живот, ще пея на моя Бог, докле съществувам“ (Пс. 103:33). Амин.

Вяра и дела

Въпросът за вярата и делата е бил много обсъждан в християнството. Той може да се разглежда от чисто етично, от догматично и от литургично гледище.

От етично гледище постоянно е изтъквано, че вярата и делата са неделими, сир. че вътрешните правилни убеждения и настроения, миросгледът на човека, неизбежно се изразява и в съответни дела. „Каква полза, братя мои — говори св. ап. Иаков — ако някой казва, че имал

вяра, а дела няма? Може ли го спаси вярата? Ако един брат или сестра са голи и нямат дневната храна, а някой от вас им рече: идете си смиром, грейте се и насищайте се, пък не им даде що е потребно за тялото, — каква полза? Тъй и вярата, ако няма дела, сама по себе си е мъртва. . . човек се оправдава с дела, а не само с вяра. . . Защото, както тялото без дух е мъртво, тъй и вярата без дела е мъртва“ (Иак. 2:14—17, 24, 26).

В тези думи на св. апостол се съдържа цялата социална същност и целият дейно-практически, творчески характер на християнството, което не е някаква пасивна съзерцателност и мечтателност, нито е кухо деклариране на едни или други разбирания, а е постоянно добротворство. В това отношение Сам Спасителят е подчертал вътрешната пряка връзка между природата, нагласата на човека и неговите дела: „По плодовете им ще ги познаете. Бере ли се грозде от тръни, или смокини от репей? Тъй, всяко добро дърво дава добри плодове, а лошо дърво дава лоши плодове: не може добро дърво да дава лоши плодове, нито лошо дърво да дава добри плодове. Всяко дърво, което не дава добър плод, отсичат и хвърлят го в огън. И тъй, по плодовете им ще ги познаете“ (Мат. 1:16—20).

До каква степен делата на добротворство към братята са основно ценни според Спасителя и са основен критерий за силата и стойността на вярата, показва това, че дори ония, които са имали толкова силна вяра, че са били надарени с пророчество, с изгонване на бесове и с чудотворство в име Христово, щом не са имали милосърдие, любов и добротворство и щом са вършили беззакония към ближния, Той ще им каже: „Никога не съм ви познавал; махнете се от Мене, вие, които вършите беззаконие“ (Мат. 7:23). В това отношение св. ап. Павел само повтаря тези основни етични разбирания, когато, в своа прочут химн на любовта, казва: „Да говоря всички езичи човешки и дори ангелски, щом любов нямам, ще бъда мед, що звънти, или кимвал, що звека. Да имам пророчески дар и да зная всички тайни, да имам гълъно знание за всички неща и такава силна вяра, че да мога и планини да премествам, — щом любов нямам, нищо не съм. И да раздам всички си имот, да предам и тялото си на изгаряне, — щом любов нямам, нищо ме не ползува“ (1 Кор. 13:1—3).

В последните думи на апостола особено личи органическата връзка, която християнството търси между думите и делата: оказва се, че дори целия си имот ние можем да раздадем на бедните и това пак да не ни ползува пред Бога, ако не сме го направили от любов и милост към тях, а сме го направили, да кажем, от фарисейско славолубие, или от страх пред Божия закон, или от направена сметка, че като даваме ние на бедните, ще получим повече от Бога. Нали и същинският, класически фарисеин беше застанал в храма като някакъв кредитор, заемодавец на Бога, който изобръвя заслугите си: пазене от грабеж, несправедност и прелюбодейство, постене два пъти в седмицата, даване десетък от всичко, що придобива (Лук. 18:11—12). И като че ли искаше да каже: „Сега е Твоя ред, Господи, да изпълниш договора между нас, да Си изпълниш дълга, да ме възнаградиш с Царство Небесно, аз изпълних условията, сега Ти имаш вече да ми даваш“. Ето задади това търгашество и правно отношение към себе си, към ония, на които е давал десетъка, и особено към Самого Бога, фарисеинът се казва, че си отишъл неоправдан (Лук. 18:14).

Думите на св. ап. Павел, че ако дори имаме такава силна вяра, та и планини да преместваме, тя пак не ще ни ползува без любов, са ни ценни и от туй гледище, че ни помагат да разберем правилно думите му за оправдаване чрез вяра, а не чрез дела по закона. Той именно в посланията си многократно повтаря, че нашето оправдание става с вяра в Исуса Христа, а не с дела по закона. „Човек се оправдава не чрез дела по закона, а само чрез вяра в Исуса Христа, и ние повярвахме в Христа Исуса, за да се оправдаем чрез вярата в Христа, а не чрез дела по закона; защото чрез дела по закона няма да се оправдае никой плът. . . Ония, които се облягат на вярата, биват благословени заедно с верния Авраам; а всички, които се облягат на дела по закона, се намират под проклятие. . . Вие, които искате да се оправдавате със закона, отменяхте се от Христа, отнадахте от благодатта, а ние се надяваме и очакваме оправдание от вярата чрез Духа“ (Гал. 2:16; 3:9—10; 5:4—5).

Някои са виждали едва ли не противоречие между думите на ап. Иакова и ап. Павла, тъй като единият говори, както видяхме, че се оправдаваме с дела, а не само с вяра, докато Павел говори, че с вяра се оправдаваме. Но ако би имало противоречие между двамата апостоли, то би имало фактическо противоречие на Павла и със самия него, тъй като той на едно място говори, че с вяра се оправдаваме, а на друго място говори, че и планини да местим с вярата си, пак не ни ползува. Ясно е, че тук има някакво недоразумение у ония, които виждат про-

тиворечие между апостолите. А истината е, че нито двамата си противоречат, нито Павел си противоречи сам, а че те се щастливо допълват, за да подчертаят посочената в началото връзка между вяра и дела: нито вяра е възможна без дела, нито дела са възможни без вяра. В този случай прекрасна илюстрация е примерът, който и двамата вземат: Авраам. Св. ап. Иаков пише: „Нали с дела се оправда Авраам, нашият отец, като положи върху жертвеника сина си, Исаака? Видиш ли, че вярата съдействуваше на делата му, и чрез делата вярата стана съвършена?“ (Иак. 2:21—22). Ще рече, апостолът, като посочва делата, съвсем не пренебрегва и не подценява вярата, а напротив казва, че те от нея са предизвикани, на нея са израз и плод. Но и обратно: само чрез тях тя става дейна и съвършена, а иначе е мъртва, сиреч съвсем не съществува, няма я. Това е необходимо да се каже, защото вярата не е нещо телесно, физическо, което и безжизнено може да съществува, както е безжизненото дърво, безжизненото човешко тяло, или изобщо мъртвата природа. Вярата е духовно състояние, настроение, убеждение, което, щом е мъртво, значи изобщо не съществува, липсва. Това учи св. ап. Иаков.

А какво учи св. ап. Павел? Той пише: „Който ви дарува Духа и прави между вас чудеса, чрез дела по закона ли върши това, или чрез послушание на вярата? Тъй, Авраам повярва на Бога, и това му се вмени за оправдание. Знайте, прочее, че ония, които се облягат на вярата, са синове Авраамови“ (Гал. 3:5—7). „С вяра Авраам, бидейки призоваван, послуша да замине за местото, което щеше да получи в наследство, и тръгна, без да знае къде отива“ (Евр. 11:8). Има ли тук у Павла противопоставяне делата на вярата, та да има противоречие между него и ап. Иакова? Не само няма такава противоположност, а, напротив, към примера, който св. Иаков дал с готовността на Авраама да принесе сина си в жертва, св. Павел прибавя и друг пример, че той, движен от вярата си, тръгнал за посочената му земя, без още да знае къде отива. Ще рече, двамата свети апостоли сочат и ценят у Авраама едно и също нещо: вярата, която се изразява с дела, — неделимост на едното и на другото. Само че докато св. Иаков е подчертавал повече втората половина, нуждата от дела, св. Павел е имал вече исторически основания и поводи да подчертае колко е важна вътрешната правилна мотивировка, вътрешните подбуди на делата.

Така ние се докосваме и до догматичната страна на поставения въпрос. Видяхме, че св. ап. Павел, като ценни не по-малко от св. Иакова делата, извикани от вяра, същевременно противопоставя тая вяра (заедно с делата ѝ) на тези дела на закона, е проклет. Какви са тогава тези дела на закона и с какво те са заслужили толкова рязко отрицателно отношение от страна на апостола?

Това са делата според старозаветния закон — дела на омивания, обрязвания, даване десетък от копър и кимвон, пазене съботи и новомесечия, които бяха абсолютно необходими като символи, като напомки и предупредители за човешката съвест за задълженията ѝ към Бога, но които ставаха отвратителна фарисейщина, когато се схванеха като самоцел и когато се сметеше, че чрез самите тях човек е вече постигнал праведност и е заслужил оправдание. Затова точно тях Спасителят изобличи и апостолът по Негов пример ги противопоставя на истинската вяра. Не че Спасителят отричаше и отменяваше Стария завет. Нали Сам Той каза, че е дошъл не да го наруши, а да го изпълни (Мат. 5:17—18). Но Той отричаше еснафското самодоволство, облягането само на себе си и на своята уж правда, забравянето, че всичко, каквото имаме, е от Бога и чрез Бога. Затова и св. ап. Павел своите расъждения за закона и вярата, за закона и благодатта завършва с радостното възкликание, че живее чрез Христа и във Христа, защото от Него е получил спасението си (Гал. 2:19—20).

Известно е, че в католичеството и протестанството едностранчиво са взети вярата и делата на закона като отделни, откъснати едно от друго условия и предпоставки за спасението. Католиците подчертават значението на добрите дела, които се смятат като лични заслуги на човека по отношение на Бога, докато протестантите подчертават значението само на вярата. Ние обаче видяхме, че дела, които не са породени и мотивирани от правилна вяра, не са никакви добри дела, и обратно: вяра, която не е преминала в съответни дела, не е никаква реална вяра. Това важи при оценяване поведението на отделните единици в делото на изкуплението, то важи и по отношение

цялото човечество. Него делата на вехтозаветния закон го подготвяха за обещаното спасение, когато правилно ги оценяваше и прилагаше, но те сами не можеха да го спасят. Необходима беше милостта и благодатта Божия; необходимо беше смиреното и съкрушено признаване своята лична безпомощност от страна на човека, за да се получи изкуплението и оправданието. Точно тъй както е у антипода на фарисей — у митаря, който не смееше дори очи да подигне към небето, но удряше се в гърди и казваше: „Боже, бъди милостив към мене, грешника!“ (Лук. 18:13). Затова той си отиде оправдан и затова него ни посочи Спасителят за вечен пример на правилно отношение към собствените грехове.

На край, нека кажем няколко думи и за литургичното значение на вярата и делата. Известно е, че някои в своята ревност да изгъбват вярата в противоположност на делата на закона, не само подценяват нравственото, етичното значение на делата, но подценяват и дори на право отричат много литургични богослужебни действия, символи, обреди и изрази. Това за тях е възможно поради

споменатото изкуствено едностранчиво разделяне на вътрешното настроене и убеждение от външните прояви. Поради това, че има случаи на фарисейско злоупотребяване с външните прояви, когато на тях не съответствува истинско спасително и от вяра продиктувано чувство, подобни люде смятат, че могат да отричат изобщо външните богослужебни действия и да оставят вярата без такива прояви. Те дори смятат, че така изпълняват думите на Спасителя да се кланяме на Бога в дух и в истина (Иоан. 4:23). Когато в същност фарисейската злоупотреба трябва да доведе не до отричане на богослужебните действия, а трябва да доведе до същото съгласуване между вътрешно настроене и външни негови изяви, каквото съгласуване видяхме апостолите да изискват между вярата и нравствените дела. Истинска религия не е възможна без истински правилни външни изяви и затова в православното богослужение външното действие произтича и се одухотворява, оживява от вътрешното чувство.

Д-р Дим. ПЕНОВ

Следите на Божия промисъл в световната история

Божествените излъчвания, отправени към човешкото сърце, за да го пробудят за вяра и любов към Бога, не личат само в богоподобната душа и в богосъздадената природа. Следите на Бога са отпечатани също и в най-великия паметник на човечеството — в световната история, защото тя между другото е величествена повест за ръководните и възпитателни действия на премъдрия и всеблаг Божий промисъл.

Още от най-дълбока древност е осъзнато, че историята е учителка на народите. Нейните уроци, поучения и наставления се отнасят до целокупния живот на човека, включително и до неговата религия. Наистина, достатъчно е да имаш чувствителен усет да долавяш таинствения пулс на историческия живот и да притежаваш критичен ум да разпознаваш знаменията на времето и да отгатваш смисъла на историческото развитие на всеки народ по отделно и на цялото човечество, за да разбереш, че историята се направлява и ръководи от Божия промисъл, който обхожда с разбиране сложния лабиринт на световната история, навсякъде открива божествен ред и съглежда следите на Божия промисъл, който създава равновесие между безбройните центробежни и центростремителни сили и винаги насочва движението към възход.

Би могло да се каже, че самата наличност на историята е свидетелство за съществуването на Бога, защото тя е прогресивно движение и развитие на човечеството към една велика цел — предопределена от Бога и осъществявана под непрестанното съдействие на Неговия промисъл. Идеята за прогреса, без която не е мислимо и обяснимо никакво историческо движение и развитие и която принадлежи към основните принципи на всяко историческо изследване, може да бъде осмислена и достатъчно обоснована само от гледна точка на вярата в Промисъла. Прогресът представлява от себе си закономерно и целеустремено движение напред и нагоре към осъществяване на идеята за съвършенство. Както началото на прогреса, така и неговото непрекъснато осъществяване и още повече неговият идеал на съвършенство са провиденциални явления и понятия — те не могат да бъдат иманентни на историческия процес, нито могат да бъдат вложени от човека в него; те съществуват благодарение на Бога, който като премъдър и всесъвършен Творец иска Неговото творение да се стреми към Него, т. е. непрекъснато да напредва и да се усъвършенствува.

Безспорно е, че в историята на човечеството могат да бъдат установени безброй заблуждения, безумства, насилия и престъпления. Те се дължат на човешкия грях, който представлява от себе си отклоняване и погаване на Божията света воля. Все пак не може да се отрече, че ръководната нишка и двигателната сила в хода на историческите събития е идеята за правда, която, колкото и да е била отричана и потъпквана, все пак винаги е възсиявала със своята привлекателна светлина и се е налагала със своята всепобедна сила. Това означава, че нито слепи

сили, нито механични закони движат историческото развитие. Над всички естествени сили, фактори и закони на историческото развитие стои направляващият към добро и съдействащ за неговото възтържествуване Божий промисъл. Пред вид на това историята с пълно право може да бъде представяна като всекидневен Божий съд, срещу чиято правда и мощ никой не е в състояние да устои. Св. Григорий Богослов пише:

„Не е случайно естеството на този прекрасен и обширен свят, който няма друг равен на себе си — нито пък неговата хилядолетна история е дело на самослучайни закони. Видял ли си къща, или кораб, или колесница, или щит, или шлем, който да не се направлява от ръка? Светът не би просъществувал толкова дълго време, ако би бил лишен от начало и закон. Хорът на певците би се разстроил, ако няма кой да го управлява. Не е възможно вселената да има друг управител освен Този, Който я е създавал. . . Бог управлява вселената и човека“.

Историята на човечеството е велико движение към напредък и съвършенство, в което разбира се не са изключени временни спирания, връщания и дори падения. Ако историята не представляваше от себе си прогресивно и насъпателно движение към една велика цел, тогава тя би била пълна безсмислица и човешкият живот не би заслужавал да бъде живян. Човешкият разум и още повече човешката съвест не могат да се помирят с идеята, че историческият процес се движи от слепи сили; тогава световната история би представлявала някакъв мъртъв, бездушен механизъм, който без цел създава и безпощадно унищожава не само отделни човеци, но и цели народи. Едва ли обаче днес има велик историк, па и що-годе образован човек, който да не съзнава, че историята се движи от разумни идеи; че в нея се осъзнават и осъществяват велики ценности и че тя винаги отбелязва някакъв напредък към една обща и вечна цел. Тази цел според Християнското учение се предопределя от висшия Разум, от Бога; а ние сме само Негови сътрудници в осъществяването ѝ.

Богословният разум на псалмопевеца Давида не осъзнал само истината, че небесата разгласяват Божията правда, но и истината, че всички народи виждат Божията слава (Пс. 96:6). За това най-много допринася изучаването и познаването на историята. Чрез нея може да се осъзнава, че един висш Разум ръководи историческото развитие. Той както чрез вложената от Него разумност в закономерното действие на естествените причини, така и чрез Своите свърхестествени вмесвания движи историческото развитие към висш смисъл, към откриване и осъществяване на нови и по-висши ценности. Тази истина въдъхновено е изразена от Гьоте. Той казва:

„Всяка продуктивност от най-висш вид, всяка по-забележителна творба, всяко откритие, всяка велика мисъл, която принася плодове и има добри последици, не се намира във властта на никого и се издига над всяка земна

сила. В такива случаи човек често пъти трябва да бъде схващан като оръдие на по-висше светоуправление, като намерен за достоен съсъд за възприемане на божествено влияние“.

Същата идея по-обстойно и по-обосновано е разкрита от видния философ Фихте, когато той от своя гледна точка говори за историческото развитие на човешкия род. Най-явни и почти безспорни са следите на Божията промислителна дейност във ветхозаветната или библейска история, в новозаветната и църковната история.

Малкият и слаб в политическо, икономическо и културно отношение еврейски народ заема напълно особено положение в света — той бил избран да бъде „светлина за народите“ (Ис. 49:6; 42:6). Той се явява носител на великата идея на етичския монотеизъм и чрез себе си подготвя цялото човечество да посрещне и приеме Месия, Който чрез божественото Си учение и чрез изкупителния Си подвиг постави основите на царството Божие. Въпреки всички трагични превратности, които еврейският народ преживя било поради своите религиозно-нравствени падения, било поради противодействията на овладенияте от злото заобикалящи го езически народи, той, под ръководството на Божия промисъл, високо държал знамето на етичския монотеизъм и подготвял човечеството за великия ден, когато изгря над света спасителната Вилеємска звезда и със своята благодатна светлина постави начало на новата, християнската ера в историята на човечеството, която се характеризира с идеите за братска любов, за социална правда и за мир между всички народи.

Победоносното шествие на Христовата проповед и разпространяването на Христовата църква по всички краища на земята е факт, който не може да бъде обяснен само с естествени причини и фактори. Тук на всяка стъпка се долавя премъдрата намеса на Божия промисъл в хода на историческите събития. Всички най-могъщи сили на тоя свят се опълчиха против бедните, немощни и малобройни проповедници на Христовото учение. При все това те излязоха победители, защото Бог беше с тях и им съдействуваше с всемогъщия Си промисъл.

Не по-малко чудна и достойна за удивление е наред с победата на християнството над гръко-римския свят и неговото съществуване и днес всред най-културните народи с тяхната изумителна образованост и огромна техническа мощ. Тук ние имаме работа с едно от чудесата, с които е изпълнена цялата световна история. То води началото си от най-великото чудо в историята на човечеството — историческата личност на Основателя на християнството, Богочовека Исус Христос, Който и до днес остава непостижим и ненадминат по Своето духовно величие. Неговото божествено сияние блести върху цялото християнство, придава му неземна красота и сила и го прави ненадминато и непобедимо в света.

И тъй, световната история представлява от себе си сложен процес; той не се движи от случайни сили и не завършва с безмислица и хаос. Световноисторическият процес представлява грандиозно по замисъл, по осъществяване и по постижения движение; в него всичко се извършва планомерно и целесъобразно и той завършва в дивна хармония. Нещо повече: ние бихме могли напълно основателно да твърдим, че в историята има не само предопределен, осмислен и последователно провеждан план; в нея се забелязва дори особено божествено художество, по силата на което и дисонансите в малките исторически периоди прозвучават хармонично във величествената симфония на цялата история и се явяват нейни необходими съставки. Блаж. Августин в епохалната си философия на историята, развита и обоснована в съчинението му „За Божията държава“, като обхващал целия исторически процес от висотата на великия си гений, се издигнал до безсмъртното прозрение, че целият свят прилича на „превъзходен стих, който е украсен по особен начин с антитези“, или на картина, в която светлините и сенките съдействуват за красотата на цялото.

Цялата световна история е изтъкана от разум, закономерност, целесъобразност, хармония, планомерност, справедливост и любов. Световната история, в която се описва движението и развитието на народите от времето към вечността, представлява дивна божествена симфония. В нея се вписват божествените акорди, които прозвучават в дивна хармония върху струните на великата лира на времената. Който четете с разбиране страниците на световната история и проследява основната линия на всемирното историческо развитие, той непременно ще открие в нея пътищата на Божия промисъл. Да, на всяка страница от световната история са вписани велики събития и удивителни чудеса, чрез които Бог с премъдрия и всемогъщия Си промисъл ръководи и възпитават човечеството към осъществяване на неговата велика цел и към постигане на висшето благо на съществуването му. Всички световни събития според своята величина и според своето място във всемирния исторически процес свидетелствуват за съществуването на Бога и за делата на великия Му промисъл. Да четем внимателно и да разгадаваме правилно Божините знамения, запечатани в страниците на световната история, за да можем и сами смиренно и благоговейно да се прекланяме пред Божия промисъл и другите да наставяваме към това! Вгълбени в грандиозното движение и в последователното развитие на историческите епохи, ние не можем да не доловим как вековете, отдръпвайки се върху сцената на световната история и потъвайки все по-дълбоко в бездната на безвъзвратното минало, образуват всемирен хор, който най-добре изпълнява химна „Тебе Бога хвалим“.

Д-р Ив. Г. ПАНЧОВСКИ

„Дете съм на разведени родители“

ВЪЛНУВАЩА ПЛЕДОАРИЯ ПРОТИВ РАЗВОДИТЕ

(*** *Je suis enfant de parents divorcés*, автентичен разказ, превод от норвежки от J. Boéchat. *De la chaux et Niestlé S. A.*, Нюшател—Париж, 1941, цена 2 шв. фр., 93 стр.)

Както самото заглавие показва — „Дете съм на разведени родители“ — това е тъжната история-изповед на една жена-норвежка, която е имала нещастното още когато е била на десет години да преживее развода на своите родители.

Авторът не е посочил името си. Разказът обаче е автентичен — пропит с искреност и с простота на изложението.

Случаят е съвсем обикновен.

Младо семейство, което по време на развода има три деца: авторката на десет години и две момченца — единото на шест и другото на четири години. Бащата е адвокат, с добро материално състояние. Но той поддържа извънбрачна връзка, поради която и става разводът между съпрузите в полза на майката, на която биват поверени родените от брака деца. След една година бащата се

оженва за любовницата си и година и половина по-късно му се раждат близнаци. В новия си брак той е щастлив. Не много време след като му се раждат близнаци момченцата от първия му брак умират едно след друго в разстояние само на два дни от дифтерия. След известно време и майката встъпва във втор брак с лице доста по-младо от нея. В новия дом няма повече място за Жет (малкото име на авторката). Тя отива да живее при баща си, където е приета добре. Но въпреки това скоро настъпват тъканиа между Жет и мащехата ѝ. Жет е изпратена да живее на село в дома на един пастор, където тя среща и своя бъдещ другар — сина на пастора. В брака си, от който има две прекрасни деца, тя е щастлива.

Това е канавата, върху която протича тъжният безрадостен детски и юношески живот на една чувствителна девойка, чието семейство е разбито.

В разказа е преплетена трагичната история и на друго дете на разведени родители, Фани, другарка на Жет в дома на пастора, което свършва със самоубийство.

Книгата, където се поставя в най-остра форма въпросът за развода, е безпощаден обвинителен акт срещу родители, които поради свои егоистични чувства и изгоди разрушават, без да мислят за щастieto на създадените от тях деца, семейството си, за да търсят лично щастие другаде.

Авторът заключава: „Не трябва да разрушаваме естествената среда на децата — семейството. Ние нямаме право да отхвърлим от нас изпитанията, за да ги стоварим върху плещите на невинните. . . Фани има много сестри по съдба. . . И техният брой постоянно расте. За-

домените люде, които, достигнали на кръстопътя, трябва да избират между лично си щастие и нещастие, не съзнават, че от техния избор може да зависи животът или смъртта на техните деца.

„Двойките без деца могат да отиват и да се връщат, да действуват според разбирането си и да правят това, което те считат необходимо за щастieto си. Но този, който е създал деца, няма право да мисли най-напред за себе си“ . . .

Книги като разглежданата, когато разводите в днешни дни правят страшни опустошения в семейството, са твърде полезни. Книгата е преведена почти на всички езици.

Л. ЧОЛАКОВ

Цялото ѝ богатство

Вярата на детето дава често пъти примери на трогателна простота.

Ето един такъв случай, който ни предава един чуждестранен седмичник:

Семейство без деца. Съпрузите решават да осиновят някое сираче. Това става през 1938 година.

„Когато бях повикан в сиропиталището, за да взема сирачето — разказва съпругът, — срещата ни бе кратка. Едва на гарата, чакайки влака, който трябва да ни отведе у дома ми, ние се опознахме по-отблиско. Момиченцето носеше под мишницата си малък пакет, на който по всичко личеше, че държи много. Запитах го, каква е тази

ценност, която то пази така грижливо. Детето ми отговори любезно, че калугерката от сиропиталището, при раздялата, ѝ е дала стара книжка с религиозни картинки, която тя е взела със себе си.

„— Но — добави то — аз имах и касичка.

„— Тъй ли? И колко пари имаше вътре?

„— Едно су (пет стотинки). Но аз го дадох на малкия Исус, преди да тръгна с вас“ . . .

Трогателна вяра и добродетелност на детската душа. . . Защо и ние, възрастните, не можем да бъдем деца в това направление? Колко по-щастливи бихме били тогава. . .

БОРБА за ТРАСНИ МИР

За разоръжаването

МИСЛИ НА ПРАВОСЛАВЕН СВЕЩЕНИК

Който внимателно наблюдава всички най-разнообразни факти на съвременния световен живот, той вижда ясно, че доминираща основа и циментираща сила в тях се явява идеята за всеобщ мир и пълно разоръжаване. Мирът и разоръжаването са неразривно свързани помежду си; отделиянето им едно от друго може да бъде извършено само изкуствено. Думите на св. Иоана Богослова: „Нека любим не с думи или с език, а с дела и истина!“ (1 Иоан. 3:18) с пълна категоричност доказват това положение. Трябва, значи, не само да говорим за мир, трябва да строим мира, трябва да се разоръжаваме.

Разоръжаване! Няма повече ни топове, ни минохвъргачки, ни картечинци, ни свръхмощни бомбардировачи, ни танкове, ни атомни и водородни бомби и др. Как изведнаж човечите ще се почувствуват по-спокойни, щастливи и уверени в собствените си сили, и в дейността си, и в утрешния ден! Какво колосално количество сили и средства ще се освободи за всестранното подобряване живота на хората. Защото, когато разоръжаването стане факт, всички грандиозни открития и изобретения на човешкия ум ще служат всецяло за доброто на народите, а не на онези, които държат света в ужас и страх пред възможните катастрофални бедствия.

Достатъчно е да разгледаме отзивите във връзка с декларацията на Съветското правителство за съкращаване на своите въоръжени сили с 1.200.000 човека и веднага ще стане ясно, с каква вяра в бъдещето, с каква радост и благодарност различни хора от всички страни и народи посрещнаха това конкретно доказателство, че идеите за мира и разоръжаването започват да се въплъщават в живота. Може би, тази така силна и благородна декларация да породни „коварство в сърцето на зломислениците“, но че то едновременно породни „радост у миротворците“

(Притч. 12:20), в това не може да има никакво съмнение. А миротворците са подавяващото болшинство и те именно са водещата сила в сред съвременното човечество. Идеята за всеобщо разоръжаване се поддържа от абсолютното болшинство хора в света, поддържа се от всички християни и особено от цялата наша Православна църква. В посланията на Светейшия патриарх Алексей, в апелите и речите на Крутицкия и Коломенски митрополит Николай, в многочислените статии на Журнала на Московската патриаршия — навсякъде ще срещнем този горещ и излизащ от душата повик към мир и разоръжаване. . .

Христос повика всички ни към единство. Гдето е единението, там е любовта и съгласието, и мирът и разоръжаването; там са и новите взаимоотношения между хората, основани върху правда; там е и истинското съществуване на народите, независимо от техните расови, политически, религиозни и други особености.

Онова, което е станало причина за съгрешаването на първите хора, то и днес често става причина за моралната жестокост и развращаване на някои. . . Макар и Христос да е изпитал тези изкушения (Лук. 4:1—13), Той не само ги отклонил от Себе Си, а и нас, християните, научил как да се борим с тях и да ги побеждаваме. Това преди всичко е борба със злото в самите нас, в нашето отношение към Бога и хората; борба за любов, за мир, за уважение към човека като образ и подобие Божие; борба с всичко онова, което пречи на радостта и пълнотата на човешкия живот, пречи на стремежа на човека към безкрайно усъвършенствуване. . .

Ето затова именно Христос казал: „Никой няма любов по-голяма от тая, да положи душата си за своите приятели“ (Иоан. 15:13). А кое дава сили „да положим душата си“? Любовта към приятелите. Тези приятели пък в

тесния смисъл на думата са хората от една вяра, един народ, а в широк смисъл — всички хора, цялото човечество, което в своето подавялощо болшинство желае мир, труд и процъфтяване. А необходимо условие за такова процъфтяване, свободен труд и мир между народите е разоръжаването.

Следователно, най-близката цел на всеобщото разоръжаване не е просто мирът в целия свят, а и унищожаване на всичко онова, което докарва войната, унищожение на всички средства за изстребване на хората. Цялата енергия на човечеството трябва да бъде насочена към мирни цели, за всестранно културно усъвършенстване, за получаване пълнота на живот, даден ни от Бога. За това ни говори и апостолът: „Който обича живота и иска да види добри дни. . . нека се отклонява от зло и да прави добро, нека търси мир и да се стреми към него“ (1 Петр. 3:10—11).

Истина е, че „човечеството всякога си поставя достижими цели“, но докато те бъдат постигнати, остават като идеал за хората. Понастоящем целта у всички е една — мир в целия свят, независимо от социално-икономическите системи, политическото устройство, религиозните възгледи и т. п. Тази цел, както и стремежа към нея, са несъмнено провиденциални. Затова, който се бори за осъществяването ѝ със слово или дело, или „със своя живот“, той заслужава най-високо уважение и признателност от страна на цялото човечество.

Неотдавна приключи Стокхолмската сесия на Световния съвет на мира, която прекрасно илюстрира нашите

мисли. Новият лозунг: „Ако искаш мир, готви се за разоръжаване“ си завоюва общо признание. И това е разбираемо, защото трябва на дело, а не само на думи, макар и много красиви, да докажем, че искаме да живеем в мир с всички народи.

Нека разоръжаването да не стане изведнаж, но „целият свят очаква първите мерки в областта на разоръженето“, както се казва в Стокхолмската декларация, очаква, че прекратяването на надпреварването във въоръжаването ще бъде първата стъпка по пътя на възстановяване доверието и сътрудничеството между всички държави. Оттук произлиза, че „като разгръща своята дейност и проявявайки инициатива, за да съдействува върху сътрудничеството на всички миролюбиви сили, всяко движение на привържениците на мира ще внася все по-голям принос в делото на разоръжаването“.

Този велик принос нашата родина вече внесе. Руската православна църква непрестанно призовава своите чада, всички християни и всички люде да се борят за пълно разоръжаване, за мир и дружба между всички народи. „Да бъдат всички едно“ (Иоан. 17:21).

Още в зората на християнството апостол Петър бе казал: „Мене Бог ми яви да не считам никои човек мръсен или нечист“ (Деян. 10:28). Ето истинската основа и за любовта, и за мира, и за разоръжаването, и за правдата!

(ЖМП, 7/1956)

Прот. Н. ХАРИУЗОВ

Мисли на светите отци

ЗА ХРИСТИЯНСКОТО МИРОЛЮБИЕ

„Нищо не е равноценно на мира — казва св. Иоан Златоуст — затова се молим и изпросваме Ангела на мира, и навред изпросваме мир в църквите, в молитвите, в прошенията, в приветствията. И веднаж, и два, и три пъти, и многократно го дава свещеникът, казвайки: „Мир вам“. Защо? Защото мирът е майка на всички добрини и основа на радостта. . . Мирът пропраща пътя на любовта“.

Св. Григорий Ниски, като възхвалява мира и съгласието между хората, пише:

„Измежду всичко онова, към което се домогват хората, за да му се наслаждават в живота си, има ли нещо по-сладко от мирния живот? И ако бъде на лице всичко онова, което се ценя в живота: богатство, здраве, жена, деца, дом, близки, приятели, но липсва мирът, каква полза от всичко това? Мирът е не само приятен, сам по себе си, за онези, които му се наслаждават, но и услажда всички останали житейски блага. Даже ако ни се случи някое нещастие във време на мир, то и това се понася по-леко, защото в този случай злото се ограничава от доброто.“

„Ти разсъди по себе си: какъв е животът на ония, които враждуват помежду си и се подозират един други? Те се срещат мрачно и се гнусят един от друг. Всичко онова, което на единия е приятно, за другия е ненавистно, и обратно. Поради това Господ иска от тебе да умножаваш до излишък богатствата на мира в себе си, та животът ти да бъде цър против страданията на другите. Който така постъпва, той върши най-голямо благодеяние и справедливо може да бъде наречен блажен, понеже върши дело на Божията сила, като унищожават злото в човешката природа и вместо него въвежда там доброто“.

ЗА ВЪТРЕШНОТО ОСНОВАНИЕ НА МИРНИЯ ЖИВОТ

„Обикновено нищо не ни носи по-сигурно мир — казва св. Иоан Златоуст — както познанието за Бога и придобиване на добродетели, които изстребват вътрешната борба на страстите и не оставят човека да бъде във война със самия себе си. Наистина, ако някой не се радва на такъв именно мир, то макар отвън да го заобикаля най-дълбок мир, макар върху него да не върхлит никакви враг, той си остава по-нещастен от всички във вселената, върху които нападат врагове. . .“

„Но който, имайки страх Божий, напълно прекрати тази война, обуздае страстите, задуши различните зверове — порочните помисли — и не им позволи да се скрият вътре в него, такъв ще се наслаждава на най-чист и дълбок мир. Този мир с идването си ни подари Христос

(Иоан. 14, 27); този мир желаел на вярващите и Павел, повтаряйки във всяко от своите послания: „Благодат вам и мир от Бога Отца нашего“ (1 Кор. 1, 3) и др.

ЗА ВЗАИМНОТО ПОМИРЕНИЕ

„Нашето помирение един с друг е по-важно от всичко за Бога-Слово — учи св. Исидор Пелусиот. — Бог говори: не се гневи напрасно на брата си. Бог търпи, щото предназначеният Нему дар да остане непринесен, докато ние не се помирим помежду си. Ти изискваш човеколюбие — казва Бог — а обиденият търси отмъщение; ти Ме наричаш милосърден, а той правдив; ти просиш снисхождение, а той се възмуцава, че не му е оказана помощ. Не продавам за подарък справедливо изисканото от другия отмъщение; не унижавам неподкупния съдия; не оказвам благоволение на онзи, който обижда, докато роптае обиденият. Успокой справедливо оплакващия се, и няма да бъдеш лишен от Моето благоволение; помири се с обидения от тебе, и тогава умолявай за Моето помирение с тебе“.

ЗА ВИСОКОТО ДОСТОИНСТВО НА ЧОВЕКА

„Високо е достоинството на човека — пише преп. Макарий Велики. — Погледни какви са небето, земята, слънцето и луната, но не се задоволи с тях Бог, а отпочина след създаването на човека. Затова човекът е по-драгоценен от всички останали твари, даже, ще се осмеля да каже, не само между видимите, но и между невидимите, т. е. служебните духове. Защото не е казал за архангелите Михаил и Гавриила: да ги сътворим по Наш образ и подобие, но е казал за умната човешка същност, като разбирам безсмъртната душа. Написано е: ангелски полкове стоят около ония, които Му се боят“.

„Човекът е създаден по образ и подобие Божий — учи св. Григорий Ниски. — Образът Божий е даден на човека при създаването му, а подобие, уподоблението Богу е оставено недовършено, та ти, усъвършенствувайки сам себе си, да станеш достоен за мъздовъздаение от Бога“.

„Искаш ли да знаеш цената на човешката душа, създадена по образ и подобие Божий? — пита св. Иоан Златоуст. — Виж цената на изкуплението: не златото на целия свят, не целият свят с всичко, що има той, но Сам Бог бил тази цена“.

„Ние сме длъжни да помним за това достоинство на човека: той е Божие чадо, наследник на Царството, Христов член, изкупен с Неговата безценна кръв. Затова е нужно да почитаме всеки човек, макар той да носи раните на греха в своята душа. За тия рани трябва да жалим, да скърбим, да се помолим, както за свои собствени, защото

всички ние сме едно тяло. Всякога, даже и когато човек съгрешава смъртно, образът Божи остава в него. Като почиташ прочее образа Божи, ти си дължен да почиташ всеки човек, не гледайки на раните, които му е нанесъл грехът: и като почиташ така човека, ти въздаваш потребното на Божия образ в него“ — пише св. Димитрий Ростовски.

ЗНАЧЕНИЕТО НА МИРА ЗА СПАСЕНИЕТО НА ЧОВЕКА

„От твоя ближен ти е и смъртта, и животът — казал преп. Антоний Велики — защото ако ние придобиваме

брата си, то придобиваме Бога; а ако съблзняваме брата си, грешим срещу Христа“.

„Господ, възнамерявайки да довърши Своето домо-строителство по плът — пише св. Василий Велики — като предпътен дар на учениците Си оставил им Своя мир, като казал: „Моя мир ви оставям, моя мир ви давам“. Затова не мога себе си да уверя, че без взаимна любов с другите човеци и без старание, според силите ти, да бъда в мир с всички хора, ще ми бъде възможно да се наричам по достоен начин раб на Исуса Христа“.

(ЖМЦ, 7/1956)

Превел Цв. НИКОЛОВ

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

Ангел сатанин

СЛОВО ЗА НЕДЕЛЯ ШЕСТА СЛЕД КРЪСТОВДЕН

„За да се не превъзнасям с премногото откровение, даде ми се жило в плътта ангел сатанин, да ме бие по лицето, за да се не превъзнасям“ (2 Кор. 12:7).

В днешното апостолско четиво св. ап. Павел ни разказва твърде интересни неща за себе. Когато областният управител на цар Арета в Дамаск узнал, че апостолът е дошел в града, дигнал цялата стража да го хване. Целият град бил в тревога. Колко ли големи са били страховете на първите християни в тоя град! Любимият апостол на народите, получил божествена повеля да разпространява Евангелието по цял свят, е търсен от дом в дом, от улица на улица, за да бъде хванат и убит. Входните порти на града били завардени. Трябвало е апостолът да бяга или да се предаде. Но той е тъкмо сега в разгара на своята мисия. А широкият свят стои пред него като закадияла пустиня, в която злото изсушило всички благодатни стръкове на живота. Ще се предаде ли той на злите стихии, или ще бяга от тях? И нуден, и езичници са срещу него. Нима е могъл мракът да понасава обилната светлина, която е излизала из словата и из цялата осанка на тоя велик тарсянин? Със своите силни боговъдъхновени проповеди из тоя град той развълнувал всички негови жители, които са чакали светлина за душите си. Мракът бил застрашен. И адските му вълни се надигнали срещу апостола. Ще бяга ли той от вълните? Ще бяга, за да може да пусне по много страни нови, още по-големи снопове лъчи, които да спрат напора на тия черни вълни и да ги унищожат. Но как ще бяга той? Всички пътища за излизане и влизане в града са затворени. Там стоят дигнати копия. Там ножове лъщят. Там погледни, настървени и жадни за мърт, чакат своята жертва. Ще бяга ли апостолът? Ще бяга. Но как? И разказва той, как с кош бил спуснат през прозореца на градската стена и тъй избягал от ръцете на своите врагове. Тъй се разтворил наново пътят на апостола към сърцето на целия човешки свят.

По-нататък той разказва за своите откровения и видения, как бил дигнат „до трето небе“, как бил отнесен в божествения рай на небесата и как чул там „неизказани думи, които човек не може да изговори“. И след туй се спира на един много важен факт в собствения му живот. Той пише на коринтските християни: „И за да се не превъзнасям с премногото откровения, даде ми се жило в плътта ангел сатанин, да ме бие по лицето, за да се не превъзнасям“.

Какъв е бил този ангел сатанин, как той го е биел по лицето и защо е бил допуснат да измъчва с жилото си тъкмо този, който имал такава велика мисия в живота на света? Това са интересните въпроси на моето днешно слово.

„Нашата борба — пише светият апостол в посланието си до ефесяните — не е против кръв и плът (т. е. против един или други човеци), а против началствата, против властите, против светууправниците на тъмнината от тоя век, против поднебесните духове на злобата“ (Ефес. 6:12). Нашата борба, иска да каже апостол Павел, е против все-

ки ангел сатанин, против всеки зъл дух, срещу пъкълта в душите и сърцата на хората, срещу всяка демонична проява на пъкълта, която носи страдания, безкрайни тревоги и смърт. Нашата борба е борба срещу всичко, което се показва като „жило в плътта“, което поставя нервите на човека да настърхват и хората да беснеят, да се настървяват едни срещу други, да рушат и убиват и себе си, и тия, които са около тях. Нашата борба е срещу всички дилпи на задушливия и леден мрак в живота, който задушшава и вкоченява човешките умове, който изстудява и замразява човешките сърца, който превръща човешките воли в демонични сили, надигнали се в злоба, за да сеят отрова, и бури, и страхе в живота.

Когато апостолът е бил в Дамаск, видял със собствените си очи своя ангел сатанин, видял демона на своите безконечни страдания, видял един от началствата, от властите, от светууправниците на тъмнината от тоя век, пратен от сатаната да го бие по лицето. Цялата стража на Дамаск била дигната на крак. Цялото адско настървение, което може да обхване поддадени на мрака човешки души, било поставено в движение.

И само тук ли светият апостол видял тоя ангел сатанин? Не само тук. Той го виждал навсякъде, където бил по света. Той вървял напред, и все напред. И тоя ангел сатанин — все пред него, все тъй злъчен и страшен, все тъй зловец и демоничен.

В същото това послание до коринтяните, в което говори за него, малко преди това апостолът съобщава как именно той го е биел по лицето. „Аз съм бил — пише той — много повече в трудове, безмерно в рани, повече в тъмнини, и много пъти на умиране. Иудеите ми удариха пет пъти по четирийсет удара без един; три пъти са ме с тояги били, веднаж — с камъни, три пъти съм корабкрушение претърпял, нощ и ден съм прекарал в дълбинето морско; много пъти съм пътувал, бил съм в опасност от реки, в опасност от разбойници, в опасност от сънародници, в опасност от езичници, в опасност по градове, в опасност по пустини, в опасност по море, в опасност между лъжебратя, в труд и мъка, често в бденне, в глад и жажда, често в пост, на студ и в голота“ (2 Кор. 11:23—27).

Апостолът съобщава, че три пъти молил Господа, най-после да го отстрани от него, да го премахне веднаж завинаги от пътя му. Стига мъки! Стига страдания! Край на всичко това! Нали и той като всеки друг човек носи на себе си една слаба хижа, хижа от плът.

Но какво му казал Господ? — Това, което неведнаж казал и на Своите древни пророци, което напомнял и на всички Свои новозаветни светин-мъченици и изповедници: „Стига ти Моята благодат; защото силата Ми се в немощ напълно проявява!“ (2 Кор. 12:9).

Каква съдба! Каква велика участ! Нека разбойници върлуват пред очите ти — искал да му каже Спасителят — нека сънародници късат месата ти, нека лъжебратя гнетят непрекъснато душата ти, нека те насърбяват и нараняват, нека се мъчат да убият твоето достоинство и да те направят посмешни за твоите врагове! Ти не се бой! Защото аз съм непрекъснато с тебе. Ако помрачени първо-свещеници и книжници, водачи народни, гониха Мене, Спасителя на света, и тебе множество врагове ще гонят! Нека те гонят! Ти не се плаши! Защото аз съм с тебе! Какво могат да ти сторят те? Да поставят нервите ти в тревога чрез сипен от неправди и лъжи, на хули и клевети? Нека ги поставят! Да ти слагат удар след удар, да чоплят плътта ти в рана след рана, да те жият, да те водят към смърт? Нека вършат това! Духът ти да не се смущава, защото Моето царство, царството на мира и благодатта, на правдата и истината, на живота и светлината никога не идва по път, послан със рози и облъхан с ухания на рози. Моят път не е път на рози, а към рози, не е път на радост, а към радост, не е път на пасхално тържество, а път голготски към пасхално тържество, път на страшна Голгота към светло и всепобедно Възкресение! Какъв славен път!...

Можел ли е апостолът да поеме друг път освен този? Не.

Не бягство от злото, а борба срещу злото до пълна победа! Това е евангелският девиз, който великият апостол на народите усвоил от Спасителя, Който му бе казал: „Стига ти Моята благодат; защото силата Ми се в немощ najbolj проявява“.

С всемогъщата Си сила Господ Исус е можел да отстрани ангела сатанин от личния живот на апостола. Но Той не сторил това. Целта на това открива сам апостолът. „Даде ми се жило в плътта — казва той — ангел сатанин, да ме бие по лицето“. Защо? — „За да се не превъзнасям“.

ИЗ ЖИВОТА НА ЕПАРХИИТЕ

ТЪРНОВСКА ЕПАРХИЯ. Църковно-народно чествуване 80-годишнината от Дряновската епопея. — На 20 май 1956 се навършиха 80 години от Дряновската епопея на войводата поп Харитон Преображенски, даскал Бачо Киро и другарите му. Негово Високопреосвещенство св. Великотърновският митрополит Софроний определи чествуването да стане на 15 и 16 септември 1956 — събота и неделя — в Дряновския исторически манастир „Св. Архангел Михаил“, като се съчетае това тържество с един събор на православните християнски братства и преглед на църковните братствени хорове от Великотърновска епархия.

Събота — 15 септември 1956 — Дряновският манастир е празнично украсен с лозунги и знамена. Тържествено забиха камбаните. Точно в 17.30 часа митрополит Софроний пристигна в манастира. Посрещна го с приветствено слово пред манастирските порти Високопреподобният игумен архимандрит Василий Липчев, заобиколен от манастирските братя, свещеници и поклонници. Митрополитът отговори на приветственото слово.

В манастирската църква се отслужи Велика вечерня. След вечерната духовенството и поклонниците образуваха литийно шествие до паметника-мавзолей, където се съхраняват костите на падналите в Дряновската епопея. Извърши се кратка заукойна молитва. Пред инсталирания микрофон митрополитът произнесе трогателна реч.

Свещеническият квартет от Горна Оряховица, под диригентството на прот. Иван Момъков, поде „Вечная памет“.

Рано сутринта на 16 септември, неделя, заби манастирското клепало. Започна утринната служба. Три влакови композиции под ред спряха на манастирската спирка „Бачо Киро“ и стовариха поклонници от Свищовския и Никополския край, от Павликенска, Горнооряховска, Великотърновска, Еленска, Габровска и Севлиевска околии. Входната манастирска врата бе задръстена от леки коли, автобуси, камиони. Дошли са към 3000 души. Църквата се оказа тясна да побере богомолците. Служ-

бата се предаваше по микрофона. На св. Литургия при Търновският катедрален хор „Митрополит Климент Друмев Търновски“, под диригентството на Стефан Драганлиев, завършил Духовната академия в София. На причастния Христо Проданов, епархийски проповедник, произнесе проповед на тема: „Никой няма любов по-голяма от тая, да положи душата си за своите приятели“ (Иоан. 15:13). След завършване на св. Литургия митрополит Софроний, духовниците и поклонниците се отправиха към паметника-мавзолей, за да поднесат донесените от тях венци. Шпикерът съобщаваше имената на православните християнски братства, които полагаха венците. След полагането на венците, в 10 ч. сутринта, започна възпоменателното утро за героите от Дряновската епопея при специална програма.

Негово Високопреосвещенство митрополит Софроний откри с реч юбилейното тържество. Между другото той каза:

„Дряновските въстаници бяха окриляни от една обща надежда, изразена в три имена: Бог, Русия и българският комита, и бяха ръководени от един общ лозунг: свобода или смърт“.

След речта на митрополита иеромонах Нестор прочете доклад на тема: „Събор на православните християнски братства от Търновска епархия и преглед на църковните братствени хорове по случай 80 години от Дряновската епопея“. На края митрополит Софроний закри двудневните дряновски тържества с реч. В 13 ч. бе сложена братска трапеза, на която присъстваха и представители на ОФ власт от гр. Дряново.

След обед поклонниците и гостите разгледаха манастирския музей, библиотеката, паметниците и историческите пещери край манастира. Също след обед от 15 до 16 ч. пред микрофона църковните братствени хорове изнесоха църковни и възрожденски песни от епохата на поп Харитона и даскал Бачо Киро. — **Иером. Нестор.**

След обед митрополит Софроний закри двудневните дряновски тържества с реч. В 13 ч. бе сложена братска трапеза, на която присъстваха и представители на ОФ власт от гр. Дряново.

След обед поклонниците и гостите разгледаха манастирския музей, библиотеката, паметниците и историческите пещери край манастира. Също след обед от 15 до 16 ч. пред микрофона църковните братствени хорове изнесоха църковни и възрожденски песни от епохата на поп Харитона и даскал Бачо Киро. — **Иером. Нестор.**

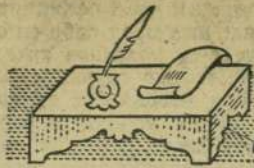
След обед митрополит Софроний закри двудневните дряновски тържества с реч. В 13 ч. бе сложена братска трапеза, на която присъстваха и представители на ОФ власт от гр. Дряново.

След обед митрополит Софроний закри двудневните дряновски тържества с реч. В 13 ч. бе сложена братска трапеза, на която присъстваха и представители на ОФ власт от гр. Дряново.

След обед митрополит Софроний закри двудневните дряновски тържества с реч. В 13 ч. бе сложена братска трапеза, на която присъстваха и представители на ОФ власт от гр. Дряново.

След обед митрополит Софроний закри двудневните дряновски тържества с реч. В 13 ч. бе сложена братска трапеза, на която присъстваха и представители на ОФ власт от гр. Дряново.

След обед митрополит Софроний закри двудневните дряновски тържества с реч. В 13 ч. бе сложена братска трапеза, на която присъстваха и представители на ОФ власт от гр. Дряново.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛЕТОПИС

Освещаването на българския православен храм „Св. св. Кирил и Методий“ в Будапеща ще стане, както съобщихме вече, на 27 октомври. На 22 октомври по обед замина с влака за Будапеща св. Неврокопският митрополит Пимен, който по решение на св. Синод ще извърши освещаването. Високопреосвещеный Пимен се придружава от свещеноиконом Никола Ничев.

На Софийската гара митрополит Пимен беше изпратен от протосингела си, всички архиерейски наместници на епархията си, чиновници при митрополитската му канцелария и много свои близки и почитатели.

Освен Будапеща митрополит Пимен ще посети и градовете Мишколц и Печ.

Народното събрание се свиква на шеста редовна сесия на 1 ноември 1956, 15 часа.

Преименуване град Сталин на град Варна. — Президиумът на НС на основание чл. 35, точка 5, от Конституцията на НРБ и чл. 6 от Указа за наименованията с народностно и обществено значение, в съгласие с решението на изпълнителния комитет на Сталинския градски народен съвет, е постановил — „с цел да се запази старото историческо име на гр. Сталин, свързано с народностни, битови и културни традиции“ — град Сталин да се преименува на град Варна. За целта е издаден надлежен указ.

Юбилейно чествуване. — Решено е през декември 1956 да бъде чествувана петдесетгодишната литературна, обществено-политическа и научна дейност на академик Тодор Павлов. Във връзка с чествуването е учреден комитет.

Крепостта „Баба Вида“ в град Видин е един от ценните паметници на нашето историческо минало. За съжаление и до днешни дни не бе направено нищо за запазването и възстановяването ѝ. Напротив, разрушенията от времето и от човешки ръце продължаваха.

Предупредителният глас в това направление на големия наш археолог, създател и уредник в продължение не дълги години на Видинския археологически музей, Васил Атанасов Бояджиев (починал в края на 1943 година), не беше чул.

Едва напоследък управата на този музей съвместно с Археологическия институт при БАН е започнал сондажно изучаване на крепостта. Едновременно, от Министерството на културата, отдел „Паметници“, се прави и архитектурно снимане на тази крепост с оглед на укрепването на стените ѝ и възстановяването на разрушените места.

Тази инициатива радва всички, които ценят паметниците на нашето минало.

СЪОБЩЕНИЕ. — Църковното настоятелство при храма „Св. Богородица“, гр. Казанлък, моля благоговейните енорийски свещеници в стра-

ната да го уведомят незабавно телеграфически (за негова сметка), ако при тях се яват или работят художниците-иконописци Петър Карабонов и синът му Иван П. Карабонов от гр. Плевен.

ВЪНШНИ НОВИНИ

Из живота на Руската православна църква. — ЖМП, кн. 7, м. юли 1956, помества известителната грамота на новия предстоятел на ЕПЦ, Блаженейший архиепископ Атински и на цяла Елада Доротей, за избора му и отговора на Светейший Алексей, патриарх Московски и на цяла Русия. И двете послания са пропити с чувство на сърдечност и голяма взаимна любов. Поместен е и портретът на Блаженейший Доротей.

— На 1 юли 1956 в гр. Новосибирск, след тежко боледуване, е починал на 90 години Високопреосвещеный Вартоломей, митрополит Новосибирский и Барнаульский, доктор на богословието. Високопреосвещеный Вартоломей е автор на ценна богословска книжнина (пак там).

Югославия. Високо и заслужено отличие за Негова Светост патриарх Викентий. — Тази година патриархът на Сръбската православна църква Негова Светост Викентий е навършил 67 години. По този случай, според съобщение на „Гласник“, бр. 9, м. септември 1956, председателят на републиката г. Йосип Броз Тито е наградил Негова Светост с ордена Югославско знаме, първа степен.

Чехословакия. Нов предстоятел на Православната църква в Чехословакия. — Както е известно, на 28 ноември 1955 година Блаженейший митрополит Елефтерий, предстоятел на Православната църква в Чехословакия, се оттегли от своя висок пост. На 17 май 1956 стана избор за нов предстоятел на Православната църква в Чехословакия. Избран бе единодушно Преосвещеный Иоан, епископ Жатецкий, чиято интронизация стана на 20 с. м. На тържеството Руската православна църква е била представявана от св. Крутицкий и Коломенски митрополит Николай.

Ново издание на Требника в Югославия. — Напоследък в Югославия е излязло от печат ново издание на Требника. Изданието е луксозно. Требникът е напечатан на хубава бяла хартия, в две бои. Форматът е удобен за носене (12 X 17).

САЩ. Протестантската младеж канни на гости съветски младежи-християни. — Общият съвет на Единното движение на християнската младеж е решил да покани група съветски младежи-християни да посетят САЩ.

Единното движение на християнската младеж представлява християнските съвети на младежта на 37 държави и е орган на Националния съвет на църквите.

Според изявление на председателя на движението, целта на срещата е да бъде засвидетелствувано пред света единството в Христа („Сервис екуменик дьо Прес е д'Енформасион, № 35, 28 септември 1956).

Кръстът на спасението поставен на Южния полюс. — Офицер-авиатор от една чуждестранна експедиция е успял да достигне с хеликоптер близо до полюса. Там той е поставил бял кръст от пластична материя с надпис: „Светът принадлежи на Бога“ („Диманш“, № 23, 3 юни 1956).

Миротворец. — Доминиканската република е дала най-високото почетно отличие, което чужденец може да получи, на Монсенъор Жемс Р. Дейвис, епископ на Сан Жуан за извършеното от него дело на сближение и мир между Доминиканската република и Порто-Рико (пак там, № 27, 1 юли 1956).